

Vandhandleplan for Lolland Kommune 2010-2015

August 2015

1. Vandhandleplanens indhold.

Vandhandleplanen indeholder en beskrivelse af Lollands Kommunes planer for realiseringen af den statslige vandplans indsatsprogram for første vandplanperiode, som er 2010 – 2015. De statslige vandplaner har været igennem en ny høringsfase og et ændringsforløb, og er vedtaget og udsendt af Miljøministeriet den. 30. oktober 2014.

Kommunens vandhandleplan er alene et arbejdsprogram og en tidsplan for gennemførelsen af de virkemidler, som er fastsat i statens vandplaner.

Forslaget til vandhandleplanen for Lolland Kommune har været i offentlig høring i perioden 4. maj til 29. juni 2015 og er herefter vedtaget af Byrådet på møde den 17. september 2015.

Vandhandleplanen kan ses på kommunens hjemmeside www.lolland.dk

Detailkort

Det er muligt via [Naturstyrelsens hjemmeside](#) at indhente informationer om vandplanernes indsatser på et mere detaljeret niveau.

Kortmaterialet er hentet fra MiljøGIS på Naturstyrelsens hjemmeside:

<http://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv1-2014>

Udarbejdet august 2015 af:

Lolland Kommune

Natur og Miljø

Jernbanegade 7

4930 Maribo

Indholdsfortegnelse

1. Vandhandleplanens indhold.....	2
2. Resumé af de statslige vandplaner	4
3. Forord.....	5
4. Baggrund.....	8
5. Indsatsprogram for Lolland Kommune.....	13
6. Kommunens prioriteringskriterier for indsatser.....	21
7. Indsatser	23
8. Forholdet til anden relevant planlægning.....	34
9. Miljøvurdering af planen i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer	38

2. Resumé af de statslige vandplaner

For hovedvandopland nr. 2.5 Smålandsfarvandet og 2.6 Østersøen.

Staten har udarbejdet meget konkrete indsatsprogrammer for de enkelte vandområder, hvor Lolland Kommune er omfattet af vandområde 2.5 Smålandsfarvandet og 2.6 Østersøen.

Vandplanen indeholder retningslinjer, der har bindende virkning overfor myndighedernes fysiske planlægning og administration herunder i relation til konkrete sager.

Statens vandplaner indeholder en redegørelse for de enkelte vandområder, og de beskriver krævede handlinger.

Indsatsprogrammet betyder, at der i Lolland Kommune i første planperiode skal:

- Foretages spildevandsrensning i spredt bebyggelse for 888 ejendomme.
- Nedlægges 12 renseanlæg.
- Fjernes 4 regnvandsbetingede udløb.
- Foretages vandløbsrestaurering på ca. 928 m.
- Genåbnes ca. 495 m rørlagt strækning
- Der er ikke udpeget spærringer i vandløb, der skal fjernes.
- Der er ingen indsats over for begrænsning af okker.
- Der skal ikke ske reduktion af vandindvinding pga. påvirkning af vandføring i vandløb.
- Ingen søer skal sørestaureres.
- Der er ingen dambrug på land i Lolland Kommune, og derfor der ingen indsats er over for dem.

I vandplan Smålandsfarvandet skal der etableres vådområder på ca. 1202 ha til fjernelse af 136 tons kvælstof og i vandplan Østersøen skal der etableres vådområder på ca. 193 ha til fjernelse af 22 tons kvælstof. En andel af disse vådområder planlægges placeret i Lolland Kommune.

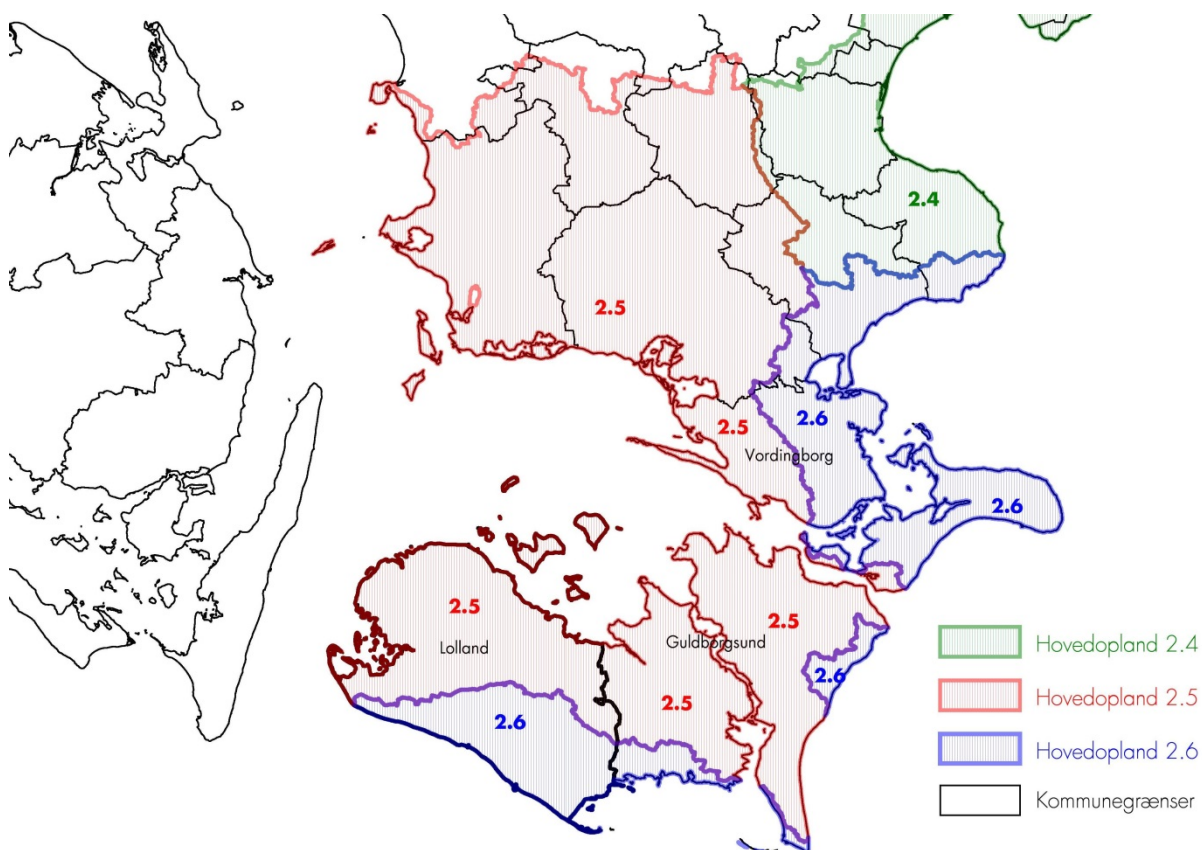
I vandplan Smålandsfarvandet skal der etableres oversvømmelse af ådale til fosforfjernelse. Ingen at disse ådale er planlagt etableret i Lolland Kommune

3. Forord

I denne handleplan redegøres der nærmere for, hvordan vandplanerne for hovedvandopland 2.5 Smålandsfarvandet og 2.6 Østersøen indsatsprogrammer vil blive realiseret indenfor Lolland Kommunes geografiske område på land.

Lolland Kommune skal, i lighed med landets øvrige 97 kommuner, udfærdige en handleplan på baggrund af statens vandplaner. Danmark er inddelt i 23 hovedvandoplande, og staten har udarbejdet en vandplan for hver af dem. Vandplanerne er en helt ny plantype med en seksårig planperiode (2009-2015, 2015-2021 og 2021-2027). De statslige vandplaner erstatter regionplanernes retningslinjer på vandområdet. Denne første kommunale handleplan vil være gældende frem til næste planperiode, der efter miljømålsloven skal indledes senest den 22. december 2015.

Kort over hovedvandoplande

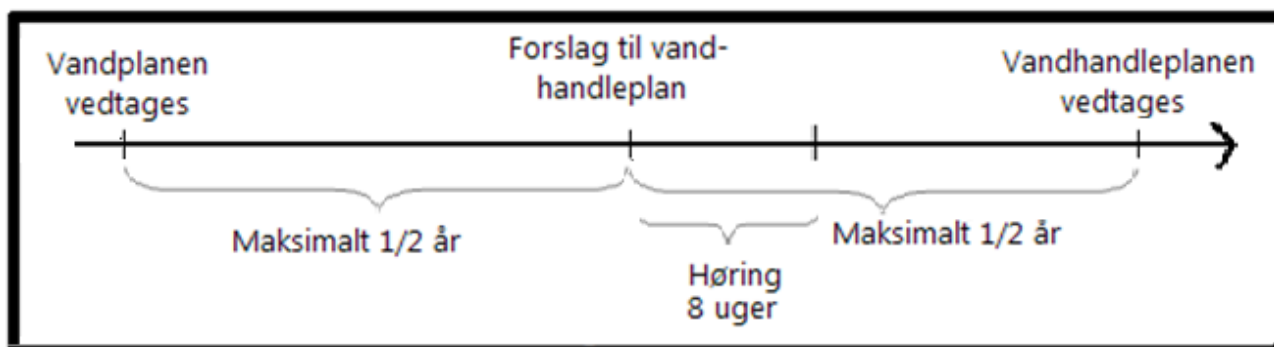
Hovedvandoplandene følger vandskel og går på tværs af kommunegrænser. Lolland Kommune har derfor indgået et samarbejde på tværs af kommunegrænsen med Guldborgsund Kommune for de vandområder der er beliggende i kommunegrænsen.

Handleplanen er udarbejdet med hjemmel i bekendtgørelse om kommunalbestyrelsens vandhandleplaner ([Bekendtgørelse nr. 1219 af 15. december 2011](#)) med ændring ved bekendtgørelse 1134/2014, som er udarbejdet i medfør af § 31 a stk. 3 i miljømålsloven. Ifølge bekendtgørelse nr. 1219 om kommunalbestyrelsens vandhandleplaner, skal handleplanen indeholde:

1. Oplysning om kommunens indsats i vandplanperioden, herunder realiseringsrækkefølge og – tidspunkt samt prioritering af den forventede indsats (Bekendtgørelsens §§ 4 og 5)
2. Redegørelse for forholdet til anden relevant planlægning (Bekendtgørelsens § 3)
3. Kortbilag med de foranstaltninger kommunalbestyrelsen igangsætter (Bekendtgørelsens § 4. stk. 2)

Handleplanen må ikke stride imod vandplanerne.

Vandplanerne blev offentliggjort den 30. oktober 2014. Forslaget til den kommunale vandhandleplan skal vedtages senest 6 måneder efter vandplanens offentliggørelse. Forslaget sendes i offentlig høring med en høringsperiode på mindst 8 uger. Kommunen tager derefter stilling til de indkomne høringssvar og vurderer, om handleplanen skal ændres inden den skal vedtages senest den 30. oktober 2015, et år efter vandplanernes vedtagelse.

Figur 1: Tidslinje fra de statslige vandplanernes vedtagelse til den kommunale vandhandleplans vedtagelse

For samtlige statslige vandplaner er der foretaget en strategisk miljøvurdering. Efter loven om miljøvurdering af planer og programmer § 3, stk. 2, gælder, at hvis planer og programmer alene indeholder mindre ændringer, skal der kun gennemføres en miljøvurdering, hvis planen på grundlag af kriterierne i lovens bilag 2 må antages at kunne få en væsentlig påvirkning på miljøet. Hvis handleplanen alene gengiver den statslige vandplans foranstaltninger, er der ikke tale om en ny plan. Er der imidlertid tale om ændringer eller præciseringer i handleplanen i forhold til den statslige vandplan, er planen omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer. Den giver kommunen mulighed for at træffe afgørelse om undtagelser - jf. lovens § 3, stk. 2, og kan finde anvendelse, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Denne handleplan indeholder ingen ændringer eller præciseringer af vandplanerne og skal således ikke miljøvurderes. Afgørelsen og klagevejledningen vedrørende afgørelsen ses i Afsnit 9 Miljøvurdering.

Offentlighedsfase og aktiviteter

Kommunerne er i sin administration af lovgivningen bundet af de statslige vandplaner. Det følger af miljømålslovens § 3, stk. 2. Kommunens råderum er begrænset i forhold til udarbejdelsen af handleplanen, og kommunalbestyrelsen lægger derfor vægt på, at inddragelsen af kommunens

borgere, i drøftelsen af alle betydende spørgsmål, sker med dette for øje. F.eks. er prioriteringen af indsatsen og tidsplanen til debat, men vandplanen fastslår, at indsatsen skal gennemføres. Lolland Kommune vil lægge stor vægt på den lokale dialog og inddragelse af lodsejere m.fl., som efter miljølovgivningen skal gennemføres i forbindelse med planlægningen og gennemførelsen af de konkrete initiativer for at følge op på den kommunale handleplan.

Forslag til Lolland Kommunes vandhandleplan har været behandlet af Lolland Kommunes Klima- Miljø- og Teknikudvalg og Byråd. Forslaget har herefter været fremlagt i offentlig høring med høringsfrist 29. juni 2015.

Der er indkommet høringssvar fra Naturstyrelsen og Guldborgsund Kommune. De indkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændringer i planen.

4. Baggrund

Den 22. december 2000 trådte EU's vandrammedirektiv i kraft, og direktivet har som sit overordnede mål, at alt vand skal have god tilstand i 2015. Derfor skal alle EU-landene gennemføre en målrettet vandplanlægning (vandplaner) for grundvand, vandløb, søer og den kystnære del af havet. Tanken bag vandrammedirektivet er, at alt vand skal forvaltes med en sammenhængende indsats.

Implementeringen af vandrammedirektivet i dansk lov er sket i december 2003 med miljømålsloven. Før den kommunale reform i 2007 var mål for vandforekomster fastlagt som retningslinjer i de daværende amters regionplaner (regionplanens vandressourceplanlægning og recipientkvalitetsplanlægning). I forbindelse med kommunalreformen fik disse målsætninger, jf. planlovens § 3 stk. 1, retsvirkning som et landsplandirektiv, der var gældende indtil den 30. oktober 2014, hvor der blev vedtaget nye miljømål med vandplanerne efter miljømålsloven.

Til forskel fra regionplanernes retningslinjer indeholder vandplanerne bindende tidsfrister for gennemførelse af vandplanens indsatsprogram.

Miljømålsloven afstikker bindende rammer for myndighedsudøvelsen af øvrig lovgivning, jf. MML § 3 stk. 2: *"Statslige myndigheder, regionsråd og kommunalbestyrelser er ved udøvelse af beføjelser i medfør af lovgivningen bundet af vandplanen og den kommunale handleplan og skal herunder sikre gennemførelsen af indsatsprogrammet og den kommunale handleplan"*.

For at formålet med vandrammedirektivet opnås, skal staten udarbejde vandplaner for alle vandområder i Danmark.

Fra vandplanernes vedtagelse fungerer de som det overordnede administrative grundlag for dansk vandforvaltning.

Alle vandplaner er bygget op over samme disposition og fastsætter konkrete mål for de enkelte forekomster af overfladevand samt grundvand, og der stilles krav til indsatsen. De 23 statslige vandplaner og deres tilhørende indsatsprogrammer beskriver de indsatser, der skal gennemføres for at nå de fastsatte miljømål i vandplanerne.

Forud for vandplanerne udarbejdede amterne basisanalyser for kvaliteten af vandområderne og vandressourcerne samt påvirkninger som resultat af menneskelige aktiviteter. Basisanalysen blev i Danmark delt i to, hvoraf den første del er rapporteret til EU-kommissionen i 2005, mens den anden del blev rapporteret juli 2006. Naturstyrelsen har vurderet, hvilket miljømål det enkelte vandområde skal have og har opsat et indsatsprogram for at opnå målet, hvis ikke det allerede er opfyldt.

Vandplanerne skal følges op af kommunale handleplaner, og disse skal beskrive, hvordan kommunen vil gennemføre den indsats, som fremgår af de statslige vandplaner.

Efter miljømålslovens kapitel 11 skal kommunerne udarbejde vandhandleplaner, hvori der nærmere redegøres for, hvorledes den statslige vandplan og dens indsatsprogram vil blive realiseret inden for kommunernes geografiske områder – hvordan og målsætningerne i vandplanen derved opfyldes.

Det overordnede mål med den nye vandplanlægning i Danmark er, at alt vand - grundvand, vandløb, søer og den kystnære del af havet - skal have mindst ”god tilstand” eller ”godt potentiale”

Afvigelser i forhold til uforstyrret tilstand.	Økologisk kvalitetsklasse	
	Naturlige vandområder	Kunstige eller stærkt modificerede vandområder
Ingen eller kun ubetydelig afvigelse	Høj økologisk tilstand	Højt økologisk potentiale
Svag afvigelse	God økologisk tilstand	Godt økologisk potentiale
Mindre afvigelse	Moderat økologisk tilstand	Moderat økologisk potentiale
Større afvigelse	Ringe økologisk tilstand	Ringe økologisk potentiale
Alvorlig afvigelse	Dårlig økologisk tilstand	Dårligt økologisk potentiale

Figur 2 Målsætningsdiagram på baggrund af et økologisk kvalitetsindeks (Ecological Quality Ratio, EQR)

Den afvigelse, der skal være for vandområdet i forhold til en uforstyrret tilstand skal jf. figur 2 højst være en *svag afvigelse*.

Kommunernes indsats skal som minimum bringe vandløb til at opnå god økologisk tilstand eller godt økologisk potentiale, svarende til nedenstående faunaklasser (Dansk Vandløbs-faunaindeks) jf. figur 3.

Vandløb	Miljømål Økologisk tilstand	Mål for faunaklasse
Normale	Høj tilstand	7
	God tilstand	6
'Blødbund'	God tilstand	anvendes ikke
Stærkt modificerede	Højt potentiale	5
	Godt potentiale	4
Kunstige	Godt potentiale	4

Figur 3 Inddeling i økologiske kvalitetsklasser på baggrund af DVFI

Søernes indhold af klorofyl a (mål for algemængde i søvand) skal være på et niveau, der sikrer målopfyldelse for den pågældende søtype.

For kystvandene skal ålegræssets dybdeudbredelse opfylde det mål, der er sat for det pågældende vandområde.

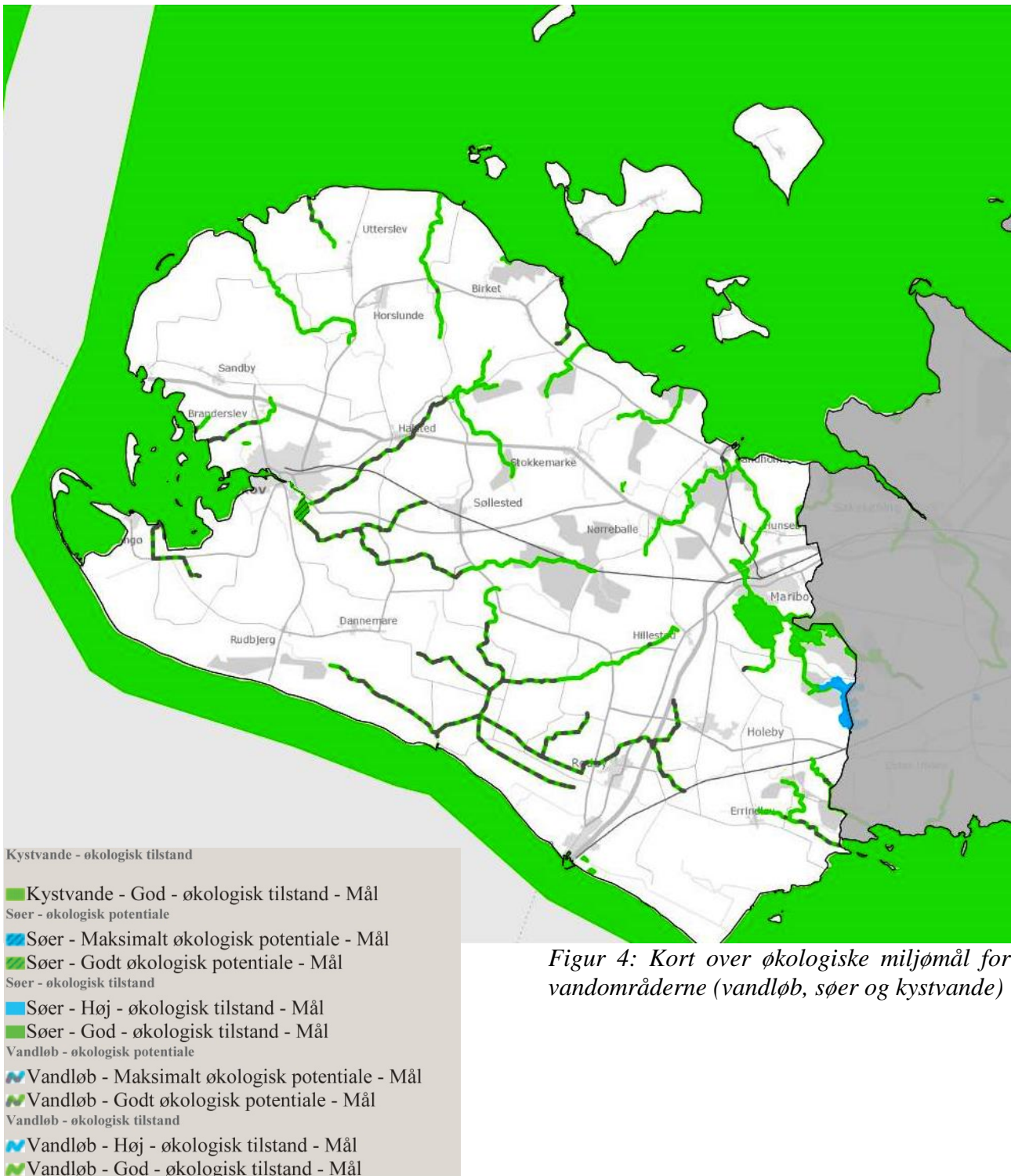
De økologiske miljømål og den nuværende tilstand for vandområderne fremgår af kortene på næste side figur 4 og figur 5.

Detaljeret kort kan ses på MiljøGIS på Naturstyrelsens hjemmeside:

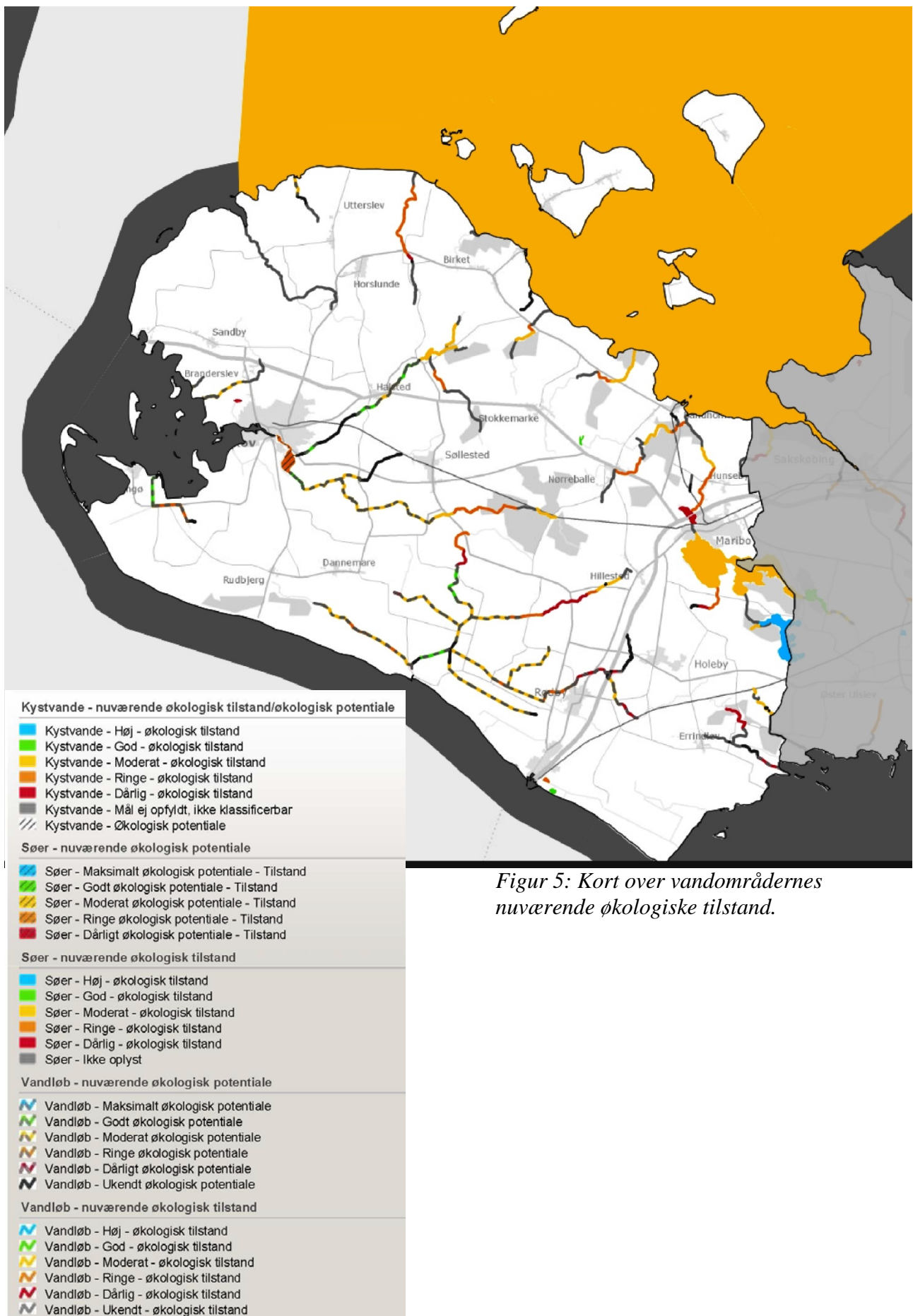
<http://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv1-2014>

VP14 Miljømål – vandløb, søer og kystvande – økologisk tilstand/potentiale

VP14 Vandområdernes tilstand – vandløb, søer og kystvande – nuværende økologisk tilstand/potentiale

Figur 4: Kort over økologiske miljømål for vandområderne (vandløb, søer og kystvande)

Figur 5: Kort over vandområdernes nuværende økologiske tilstand.

En god tilstand i forhold til grundvand sikres ved, at grundvandet overholder miljømål for grundvand, som fastsat i vandrammedirektivet og udbygget i grundvandsdirektivet, jf. bekendtgørelse om fastsættelse af miljømål for vandløb, søer, kystvande, overgangsvande og grundvand.

Mht. grundvandets kvantitative tilstand betyder dette bl.a., at menneskeskabte ændringer i grundvandsstanden medfører, at tilknyttede vand- og naturområder kan opnå god tilstand. Vandplanerne indeholder retningslinjer til brug for vurderingen af grundvandsforekomsternes tilstand.

Tilsvarende indeholder vandplanerne mål og kriterier for vurdering af grundvandets kemiske, dvs. forureningsmæssige, tilstand.

Ud fra de opstillede mål, er der i vandplanerne bestemt et indsatskrav og angivet statens virkemiddel efter virkemiddelkataloget¹. Virkemiddelkataloget består af statsligt anbefalede virkemidler, hvor der er udarbejdet cost-benefit-analyser for hvert enkelt virkemiddel. For hvert enkelt virkemiddel gennemgår kataloget en beskrivelse af virkemidlet, forudsætninger, effekt, økonomi samt gennemførelse.

Ændret vandløbsvedligeholdelse har i det tidligere vandplanforslag fra 2011 været benyttet som virkemiddel. Virkemidlet anvendes imidlertid ikke længere i de vedtagne vandplaner som konsekvens af regeringens indgåelse af aftale om Vækstplan for Fødevarer d. 2. april 2014

Kommunernes muligheder for at bruge andre virkemidler end dem, der er anbefalet i virkemiddelkataloget, varierer fra indsatsområde til indsatsområde. Vådområder kan ikke erstattes af andre virkemidler, og også på vandløbsområdet ligger virkemidlerne i de fleste tilfælde fast. Kun i relation til spærringer kan kommunen selv vælge, hvordan man vil løse det konkrete problem med manglende passage i vandløbet. For så vidt angår spildevandsindsatsen, indsatsen overfor drikkevandsindvinding og sørestaurering har kommunerne en vis frihed ved valg af løsninger. Kommunen skal dog dokumentere, at det alternative virkemiddel har samme miljøeffektivitet som de virkemidler, de skal erstatte.

<p>Ansvar: I implementeringen af Vandrammedirektivet, har staten overfor EU-kommissionen det overordnede ansvar for, at direktivet overholdes. Kommunerne har ansvaret for, at de for kommunerne relevante dele af vandplanerne implementeres via udarbejdelsen af vandhandleplaner.</p>

Kommunens forslag til vandhandleplan skal være udarbejdet senest 6 måneder efter at vandplanen er offentliggjort og senest 1 år efter, skal den vedtages.

Vandhandleplanerne ligger over kommuneplanen i det danske plan- og reguleringshierarki.

Vand- og naturplanerne har en planperiode på 6 år, mens kommuneplanen har en 4-årig planperiode. Første vandplanperiode udløber 22. december 2015.

¹ Virkemiddelkatalog. Til brug for vandplanindsatsprogrammer. –Naturstyrelsen Miljøministeriet.
<http://naturstyrelsen.dk/vandmiljoe/vandplaner/om-vandplanerne/saadan-virker-vandplanerne/>

5. Indsatsprogram for Lolland Kommune

Handleplanens indsatser fastsættes med udgangspunkt i vandplanens indsatsprogram. Statens indsatsprogram er bindende overfor kommunerne og skal effektueres i 1. planperiode. Indsatsprogrammet er et resumé af de tiltag, der skal til for at leve op til målene i et vandområde og en opskrift på, hvordan det kan ske.

Vandplanens indsatsprogram for Lolland Kommune er følgende:

Vandløb.

Restaurering i vandløb

I de tidligere forslag til vandplaner i 2012 var der udpeget 5 vandløbsstrækninger til restaurering. De 4 af vandløbene er siden udgået af planerne, så der nu blot er 1 vandløbsstrækning til restaurering i første planperiode.

Strækningen er følgende:

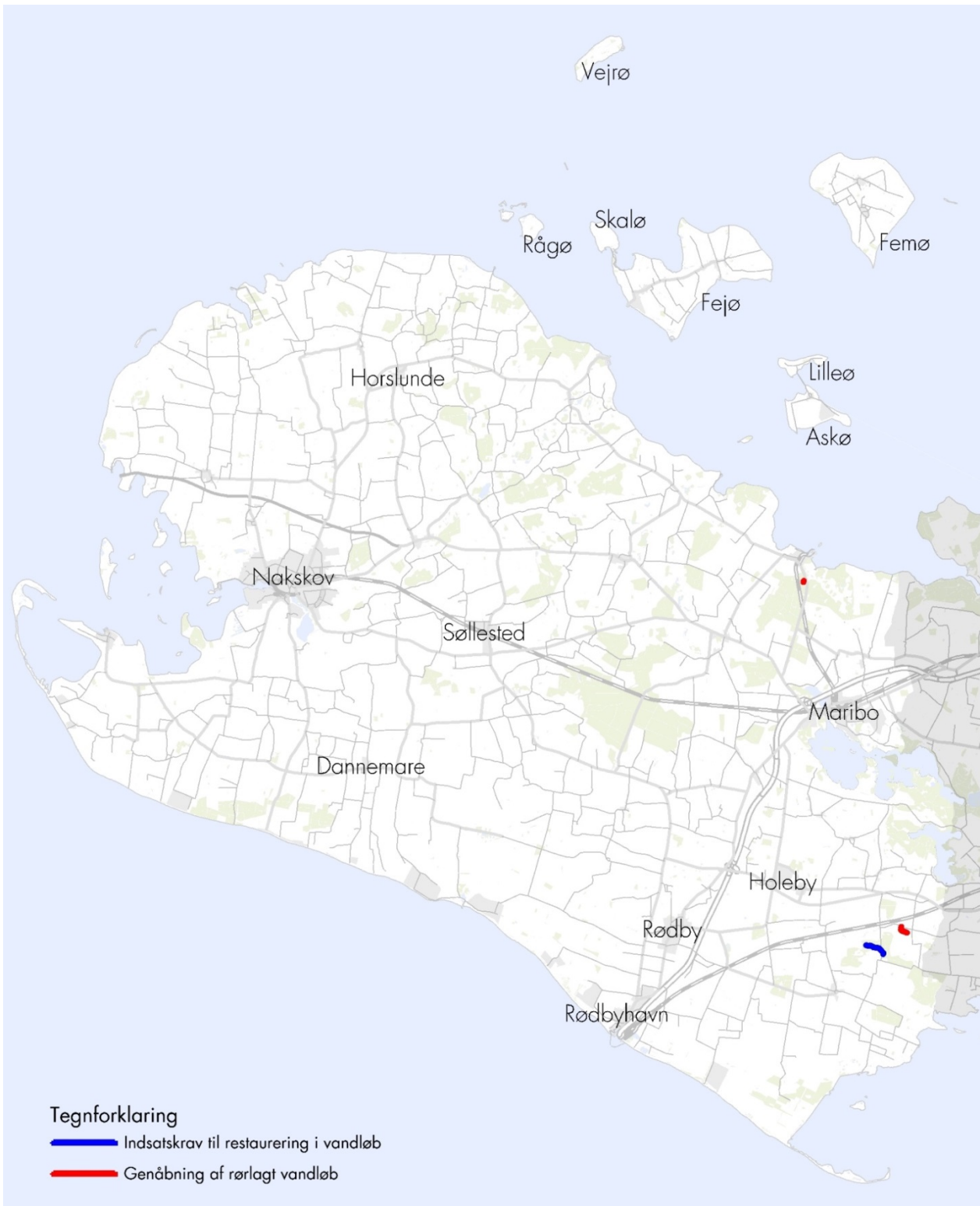
Vandløb	Station	Beliggenhed	Længde, m
A 42 Strognebsbækken	1126 - 2056	Bremersvold	928
Restaurering i alt			928

Genåbning af rørlagte strækninger

Der var oprindeligt 4 rørlagte vandløbsstrækninger som var udpeget til genåbning i det tidligere forslag til vandplaner i 2012. De 2 af vandløbene er siden udgået af planerne, så der i den vedtagne vandplan nu er 2 vandløbsstrækninger som er udpeget til genåbning i første planperiode

Strækningerne er følgende:

Vandløb	Station	Beliggenhed	Længde, m
30 Maribo	620 - 685	Skibevej v/A32L	65
24.3 Holeby	1567 - 1951	Tamrodsvej	430
Genåbning i alt			495

Figur 6: Indsatskrav til vandløb

Detaljeret kort kan ses på MiljøGIS på Naturstyrelsens hjemmeside:

<http://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv1-2014>

VP14 indsatsprogram og prioriteringer (første planperiode)

Indsatskrav – Restaurering i vandløb

Indsatskrav – Genåbning af rørlagt vandløb

Tidligere rørlagt vandløb, genåbnet og restaureret med sten og groft bundmateriale

Spildevand

Spildevandsindsatsen omfatter tre områder, dels en indsats overfor ukloakerede ejendomme i områder med rensklasser, dels nedlæggelse af renseanlæg og nedlæggelse af overløbsbygværker. Tidsfristen for hvornår spildevandsindsatsen for første vandplanperiode skal være gennemført, er i forbindelse med offentliggørelsen af vandplanerne, fastsat til 2 år efter at vandplanerne blev offentliggjorte, dvs. at spildevandsindsatsen skal være gennemført senest oktober 2016.

Spredt bebyggelse

I vandplanerne er det angivet at 888 ejendomme i områder med rensklasser skal have forbedret spildevandsrensning i denne planperiode.

I områder, hvor der er udpeget rensklasser, (se kort på følgende side) er der krav om forbedret spildevandsrensning for den spredte bebyggelse.

Lolland Kommune skal således gennemføre forbedret spildevandsrensning på 888 ejendomme i denne planperiode. Spildevandsrensning på de resterende ca. 1500 ejendomme i områder med rensklasser skal gennemføres i de kommende planperioder.

Renseanlæg

I vandplanerne er følgende 12 renseanlæg udpeget til at skulle nedlægges i denne planperiode.

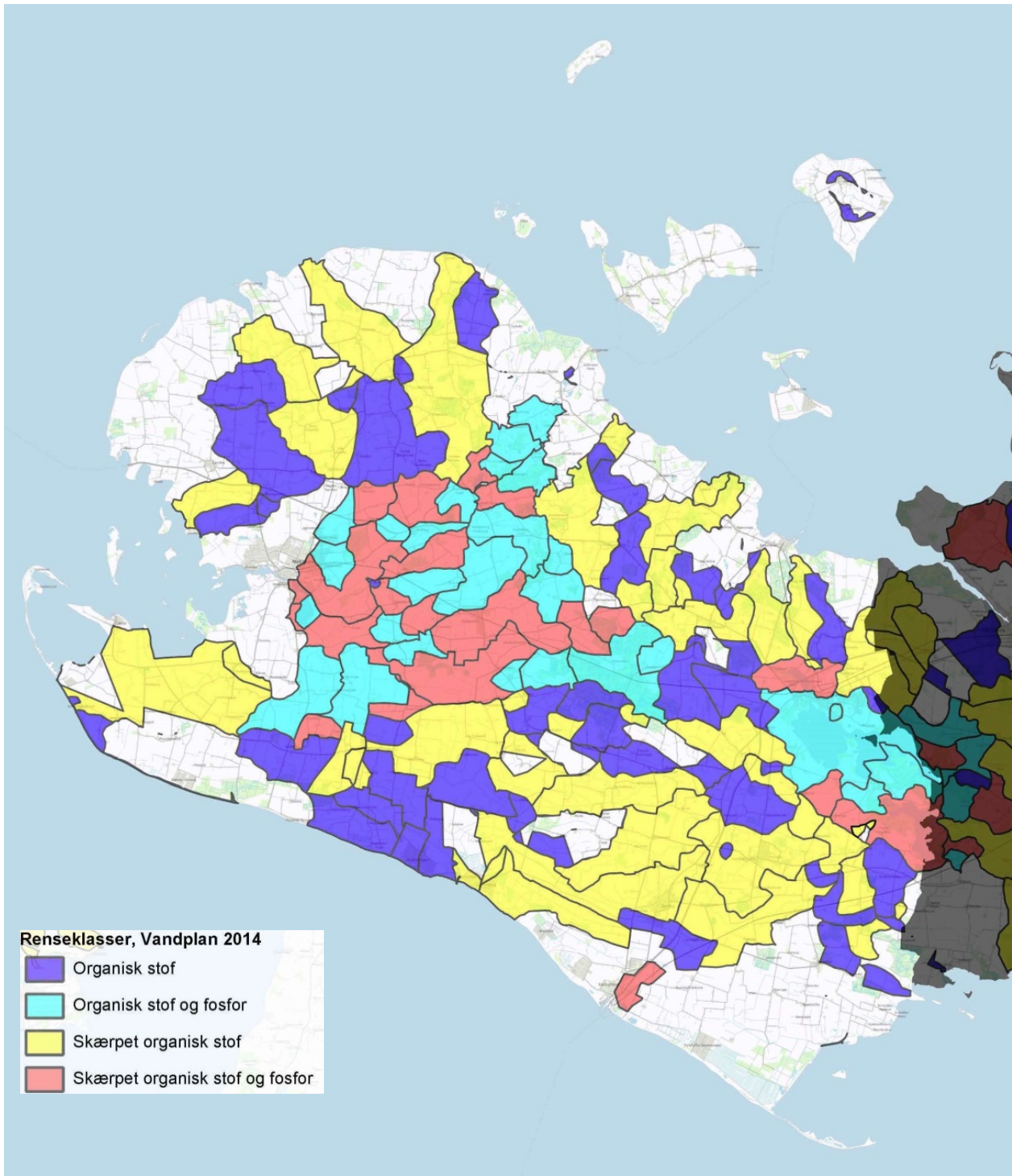
Renseanlæg	Rense-niveau	Belastning	Område	Recipient
Hellinge Huse	M	25 PE	2.5 Smålandsfv.	T.T. Åmoserenden
Alminde Syd	M	20 PE	2.6 Østersøen	T.T. Kohulerne
Alminde Sydvest	M	15 PE	2.6 Østersøen	T.T. Kohulerne
Alminde Nord	M	35 PE	2.6 Østersøen	T.T. Kohulerne
Askø	MBS	122 PE	2.6 Østersøen	Kortrup Bæk, 35L
Toreby	M	48 PE	2.6 Østersøen	Ågeby Å, 35L
Ålestrup Ldv. N (Ryde)	M	13 PE	2.6 Østersøen	Ågeby Å, 35L
Hillested	M	350 PE	2.6 Østersøen	Vejlebyløbet, 34L
Holeby	MBN	2500 PE	2.6 Østersøen	Holebyløbet, 38L
Fuglsevej	MBS	90 pe	2.6 Østersøen	Kirkenorsløbet, Avl. 39L
Fuglse Bøsserup	MBN	233 PE	2.6 Østersøen	T.T. Avl. 421 kvl F37
Lille Løjtofte	M	65 PE	2.5 Smålandsfv	T.T. Marrebæksrende, 20

M: Mekanisk rensning, B: Biologisk rensning, N: med nitrifikation, S: sandfilter

Regnbetingede udløb

I vandplanerne er der udpeget 9 overløbsbygværker, hvor der er krav om indsats for at reducere udledningen. 2/5 af indsatsen skal gennemføres i denne planperiode.

Der skal således gennemføres en indsats overfor 4 overløbsbygværker i denne planperiode. Indsatsen overfor de øvrige overløbsbygværker skal gennemføres i næste planperiode.

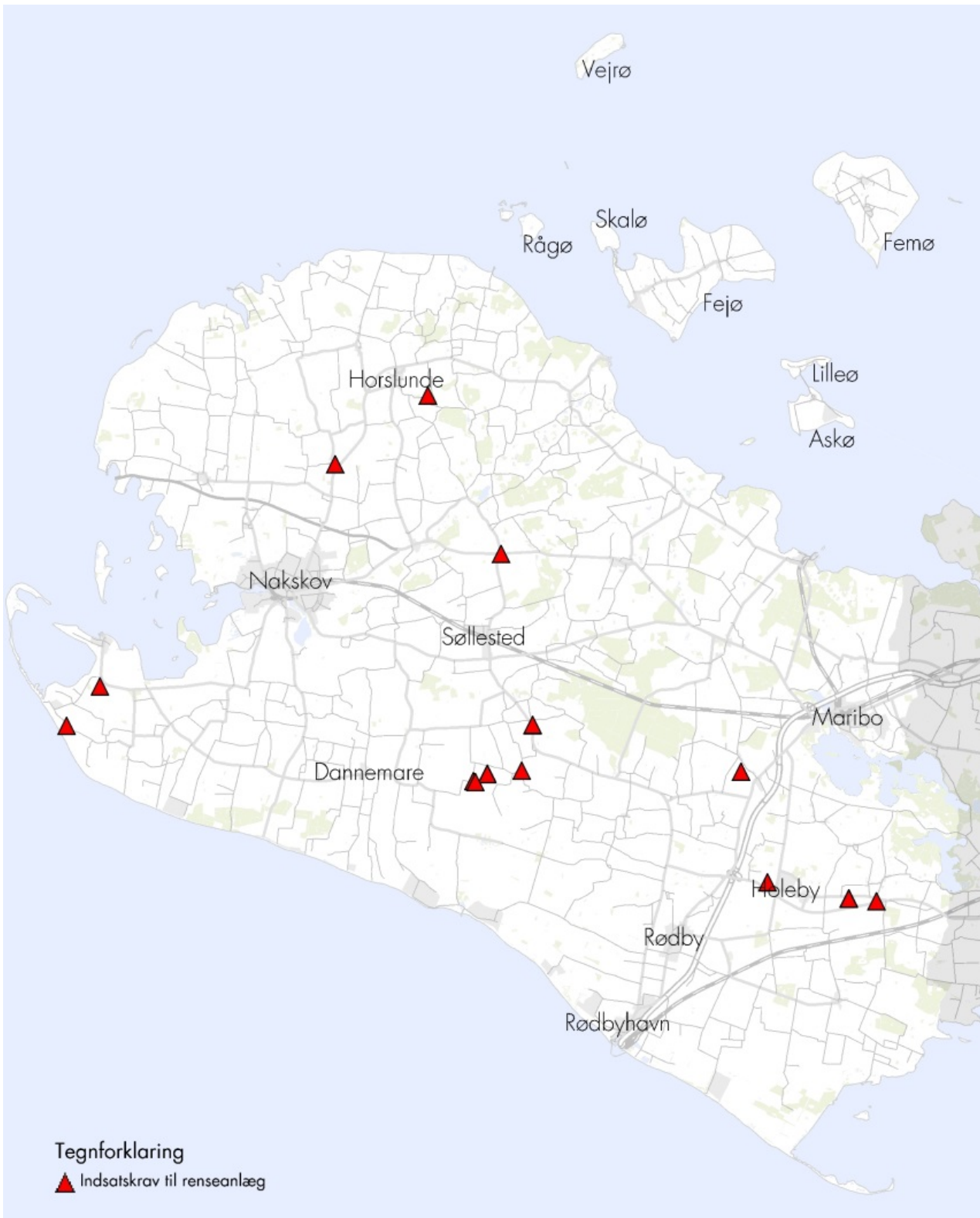

Figur 7: Kort over områder med rensklasser,

Detaljeret kort kan ses på MiljøGIS på Naturstyrelsens hjemmeside:

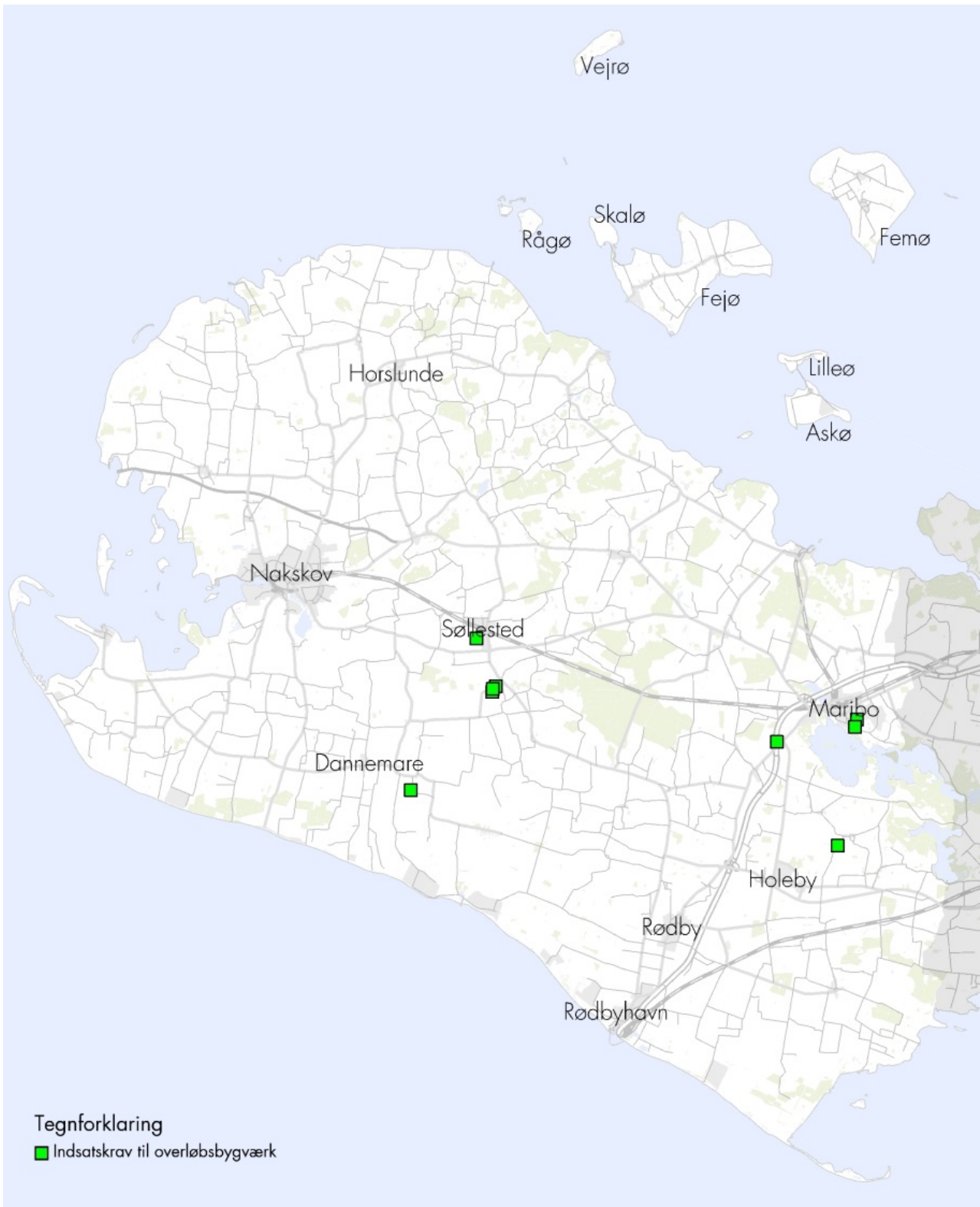
<http://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv1-2014>

Se: VP14 indsatsprogram og prioriteringer - Indsatskrav – Spildevand/spredt bebyggelse og VP14 Påvirkninger – spredt bebyggelse rensklasse baseline

Figur 8: Kort over renselanlæg, der er udpeget i vandplanen, 12 anlæg indtil 2015 og 3 anlæg efter 2016. (NB - der er overlap for nogle anlæg på kortet)

Detaljeret kort kan ses på MiljøGIS på Naturstyrelsens hjemmeside
<http://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv1-2014>
VP14 indsatsprogram og prioriteringer - Indsatskrav – spildevand/renseanlæg

Figur 9: Kort over overløbsbygværker, der er udpeget i vandplanen, 4 bygværker indtil 2015 og 5 bygværker efter 2016. (NB - der er overlap for nogle anlæg på kortet)

Detaljeret kort kan ses på MiljøGIS på Naturstyrelsens hjemmeside

<http://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv1-2014>

VP14 indsatsprogram og prioriteringer - Indsatskrav – spildevand/regnbetingede udløb

Hunseby Strand Renseanlæg

Øvrige

På følgende områder er der ikke indsatskrav i vandplanen i Lolland Kommune:

- Dambrug.
- Spærringer, hvor der skal sikres kontinuitet.
- Okker begrænsning.
- Reduktion af vandindvindings påvirkning af vandløb.
- Sørestaurering.

6. Kommunens prioriteringskriterier for indsatser

I dette afsnit beskrives den prioritering af indsatser, der er valgt for at opfylde vandplanens mål.

Vandløb

Lolland Kommune har prioriteret indsatsen for vandløb ud fra følgende retningslinjer.

Regionplanens tidligere fiskevandsmålsætning
 Har vandløbet direkte udløb til havet uden udpumpning
 Fjernes der spildevand i oplandet til 2015
 Har vandløbet fald (ikke blødbund)
 Nuværende faunaklasse, den højeste først.

Da vi har så få vandløbsindsatser og så kort tid tilbage af første planperiode, vil indsatserne blive prioriteret igangsat samtidigt, hurtigst muligt efter vedtagelsen af handleplanen.

En endelig realisering og tidspunktet for indsatsen på vandløbsområdet er betinget af, at der opnås statsligt tilsagn om finansiering.

Prioriteringen har ført til følgende realiseringsrækkefølge og – tidspunkt for igangsættelsen af indsatserne opstillet i vandplanen:

Restaurering

Vandløb	station	Længde, m	beliggenhed	År
A 42 Strognæsbækken	1126- 2056	928	Bremersvold	2015

Genåbning af rørlagt strækning

Vandløb	station	Længde, m	beliggenhed	År
24.3 Holeby	1567 - 1951	430	Tamrodsvej	2015
30 Maribo	620 - 685	65	Skibevej v/A32L	2015

Spildevand

Lolland Kommune har vedtaget en spildevandsplan for perioden 2011 - 2021 i marts 2012. Spildevandsplanen er udarbejdet før vandplanerne og er derfor lavet på grundlag af regionsplanens retningslinjer for vandområderne.

Spredt bebyggelse

I vandplanerne er der reduceret på udpegningen af områder med renseklasser i forhold til de områder der var i amtsregionplanen. Det betyder at ca. 150 af de ejendomme, hvor der er planlagt forbedret rensning i spildevandsplanen indtil 2015, ligger i områder, hvor der ikke længere er renseklasser.

Lolland Kommune skal jf. vandplanernes bilag 2 gennemføre forbedret spildevandsrensning på 888 ejendomme frem til oktober 2016.

Kommunen gennemfører spildevandsindsatsen for den spredte bebyggelse på følgende måde:

Indsats	antal
Kloakering eller lokal rensning	300
Nedrivning af ejendomme	300
Ubeboede helårs ejendomme	450

I perioden 2010–2014 er der i gennemsnit nedrevet 50 ejendomme pr. år. Denne nedrivningsindsats forventes at fortsætte de kommende år og derved bliver der revet ca. 300 ejendomme ned i denne vandplanperiode. Derudover er der mange beboelsesejendomme, i områder med rensklasser, der står tomme. Antallet af tomme huse forventes ikke at falde de kommende år.

Renseanlæg

I vandplanerne er der udpeget 12 renseanlæg, der skal nedlægges senest i oktober 2016. Nedlæggelsen af renseanlæggende sker på følgende tidspunkt:

Renseanlæg	Nedlægges, tidspunkt
Hellinge Huse	2015
Alminde Syd	2015
Alminde Sydvest	2015
Alminde Nord	2015
Aksø	2015
Toreby	2015
Ålestrup Ldv. N (Ryde)	2015
Hillested	2010
Holeby	2014
Fuglsevej	2016
Fuglse Bøsserup	2016
Lille Løjtofte	2016

Regnbetingede udløb

Ifølge vandplanerne skal der gennemføres en indsats for at reducere udledningen fra 4 overløbsbygværker i denne planperiode og 5 overløbsbygværker i næste planperiode.

Følgende overløb nedlægges senest i oktober 2016

Placering, koordinater	Placering
661890, 6072280	ved Refshale mose, Østervang
661785, 6071980	ved Refshale mose, Sdr. Boulevard
658435, 6071315	ved Håred
661035, 6066880	mellem Krønge og Hillestøple

7. Indsatser

Implementeringen af vandplanernes indsatsprogram betyder, at der skal ske nye tiltag på et eller flere af indsatsområderne.

Det følgende fungerer som en uddybning af kapitel 5 og 6 og indeholder en forklaring af indsatserne samt oplysninger om offentlighedens inddragelse efter sektorlovgivningen.

Indsatsområdernes geografiske placering er beskrevet i kapitel 5

For hvert indsatsområde redegøres der desuden for, hvilke afgørelser, der skal træffes efter særlovgivningens regler for at kunne implementere vandplanernes indsatsprogram, samt oplysninger om offentlighedens inddragelse heri.

Regeringen har truffet beslutning om, at der skal gennemføres en generel indsats til nedbringelse af udledningerne af kvælstof og fosfor til vandmiljøet. Reduktionen skal opnås ved anvendelse af generelle virkemidler, herunder bl.a. dyrkningsrestriktioner og etablering af vandløbsbræmmer. Der skal herudover ske en reduktion af kvælstof- og fosforudledningerne ved etablering af kvælstof- og fosforvådområder. Disse vådområder skal etableres af kommunerne, der herudover også er ansvarlige for at gennemføre vandløbsindsatsen, spildevandsindsatsen, indsatsen overfor vandindvindinger og sørestaurering.

Overfladevand - vandløb og søer

Vandløb (i forhold til vandløbsloven)

I vandløb der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke uden dispensation fra Naturbeskyttelsesloven foretages ændringer i tilstanden ud over sædvanlig vedligeholdelse.

Vandplanens virkemidler

- Frilægning af vandløb
- Fjernelse af spærring/sikring af kontinuitet
- Vandløbsregulering/restaurering

Vandløbsregulering og -restaurering er projekter, hvor vandløbets forløb ændres. Projektet forudsætter tilladelse efter jf. § 17 i vandløbsloven og efter bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering og som regel kræves også en tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Offentlighedens inddragelse er beskrevet i Bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. (BEK nr. 1436 af 11/12/2007).

Offentlighedens inddragelse består bl.a. i at der offentliggøres en kort redegørelse for projektet med oplysninger om at indsigelser til projektet kan indgives til kommunen inden for en frist på 4 uger.

Vandløbsregulativer

Reguleringer og ændring af fysiske forhold generelt, skal godkendes i forhold til vandløbsloven. Som led i disse processer, skal der være en høring med inddragelse af relevante interessenter.

Vandløbsregulativerne fungerer som retsgrundlag for vandløbsmyndighederne og lodsejerne, bl.a. med hensyn til krav til vedligeholdelse. Vandløbsregulativer indeholder en beskrivelse af, hvordan vandløb skal vedligeholdes og drives herunder en beskrivelse af vandløbet.

Vandrammedirektivet forpligter medlemsstaterne til at forbedre vandforekomsters tilstand, hvor miljømålet ikke er opfyldt. For indsatser, der skal forbedre de fysiske forhold i vandløb, kan det ikke udelukkes, at vandløbenes vandføringsevne forringes. Effekterne heraf vil blive vurderet på baggrund af konkrete konsekvensvurderinger.

Søer (i forhold til naturbeskyttelsesloven)

Vandplanens virkemidler

- Fosforfældning ved aluminium tilsætning (immobilisering af fosfor)
- Biomanipulation ved opfiskning

Indsatsprogrammet indeholder ingen indsatser for søer i Lolland Kommune

Alle søer over 100 m² er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttet natur. Derfor må der ikke ske tilstandsændringer i disse søer uden dispensation fra kommunen. De fleste søer er desuden omfattet af vandløbsloven.

Kvælstof-vådområder

I vandplan Smålandsfarvandet skal der etableres vådområder på ca. 1202 ha til fjernelse af 136 tons kvælstof og i vandplan Østersøen skal der etableres vådområder på ca. 193 ha til fjernelse af 22 tons kvælstof.

En andel af disse vådområder planlægges placeret i Lolland Kommune.

Vådområder er med til at reducere udvaskning af kvælstof til specifikke indre farvande samt give en rigere natur der, hvor de etableres.

Kommunerne kan søge tilskud til forundersøgelse og anlæg hos Miljøministeriet. Ordningen indgår i Landdistrikts-programmet. Lodsejere har også mulighed for at søge om tilskud hos Fødevarerministeriet til private projekter. I aftale fra 2009 mellem KL og Miljøministeriet er fastlagt administration, økonomi og rollefordeling mellem involverede parter. Indsatsen er igangsat i 2010.

De kommuner, der i vandplanen har oplande, hvor der skal etableres kvælstofvådområder til fjernelse af kvælstof, har etableret et samarbejde.

Der er nedsat en vandoplandsstyregruppe for hvert hovedvandopland.

For hovedvandopland 2.5 Smålandsfarvandet ledes styregruppen af Næstved Kommune.

For hovedvandopland 2.6 Østersøen ledes styregruppen af Vordingborg Kommune.

Der er udarbejdet en vandoplandsplan for hvert vandplanopland. Denne plan skal sikre, at den i vandplanerne fastsatte reduktion i kvælstofmængde for oplandene nås inden for de fastsatte rammer til omkostningseffektivitet og krav til fjernelse af næringsstof pr ha. pr. år.

Vandoplandsplanen opdateres jævnligt, efterhånden som de i planen foreslåede vådområder bliver forundersøgt for mulighed for etablering.

Der er givet tilsagn fra staten om finansiering af 2 projekter inden for oplandet til Smålandsfarvandet ved henholdsvis Hellenæs Skov og Ølsmade. Projekterne udføres i samarbejde med de berørte lodsejere hvis der kan opnås de nødvendige aftaler om erstatning mv.

Fosfor-vådområder

Arealer i ådale, som i perioder oversvømmes, kan fjerne fosfor fra vandløbene og dermed de søer der ligger nedstrøms vådområderne, hvorved vandkvaliteten sidenhen forbedres i søerne. I vandplanerne er etablering af fosforvådområder rettet primært mod fosforfjernelse i oplande til søer, hvor målsætningen ikke forventes opfyldt. Etableringen sker derfor kun opstrøms specifikke søer.

Der er ikke planlagt fosforvådområder i Lolland Kommune.

I vandplanen skal der ske en fosfor fjernelse for at forbedre tilstanden i Nørresø. Da potentialet for vådområder til fosforfjernelse er mangelfuldt i oplandet til Nørresø placeres fosforvådområder i deloplandet til Hejrede sø. Det vil derfor være Guldborgsund Kommune der skal foretage en indsats.

Spildevand

Som det fremgår af afsnit 6 så gennemfører Lolland Kommune vandplanernes spildevandsindsatser for første vandplanperiode 2010-2015 uden at spildevandsplanen skal revideres.

I Lolland Kommune gennemføres en del af spildevandsindsatsen for den spredte bebyggelse, ved at medregne nedrivning af ejendomme og tomme ejendomme. Ved nedrivning af en ejendom ophører spildevandsudledningen varigt og tomme ejendomme har heller ingen spildevandsudledning. At nedrivning af ejendomme og tomme ejendomme kan medtages som spildevandsindsats er aftalt mellem miljøministeren og formanden for klima, miljø, og teknikudvalget på et møde den 4. dec. 2014.

Vandplanens virkemidler

Spredt bebyggelse

For at nedbringe udledningen fra den spredte bebyggelse kan kommunen påbyde forbedret rensning til de enkelte ejendomme. Ejerne skal så etablere et renseanlæg på ejendommen, som kan opfylde den rensklasse der gælder for det område ejendommen ligger i. F.eks. biologisk minirensanlæg, sandfilteranlæg, pileanlæg uden afløb, rodzoneanlæg eller samletank. Påbud om forbedret rensning gives efter miljøbeskyttelseslovens § 30 stk. 1.

Kommunen kan også beslutte at kloakere ejendomme i den spredte bebyggelse. Kommunen kan forlange ejendomme tilslutte offentlig kloak med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 28 stk. 4.

Det er i vandplanerne forudsat, at ejendommene der har bundfældningstank i ”førsituationen”, som giver en reduktion på 30 % for organiskstof og 10 % for både fosfor og kvælstof inden udledningen. Desuden vil der være en væsentlig reduktion af såvel vand som forureningskomponenter, hvis

udledningen sker til dræn. Det skyldes at der i store dele af sommerhalvåret ikke løber vand i dræne.

Renseanlæg

For at nedbringe udledninger fra renselanlæg kan kommunen enten udbygge mekaniske renselanlæg til biologisk rensning, eller kommunen kan nedlægge renselanlæg og afskære spildevandet til et biologisk renselanlæg.

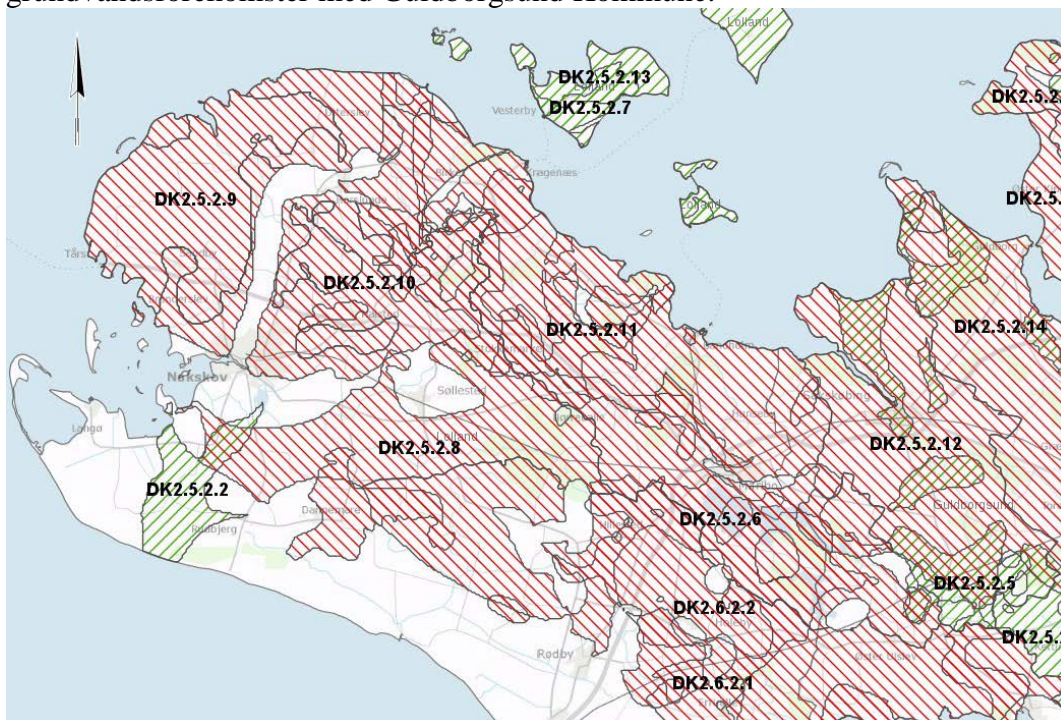
Renseeffekten for mekaniske renselanlæg ligger på ca. 30 % for organisk stof, ca. 20 % for fosfor og ca. 15 % for kvælstof. Hvorimod renseseffekten for velfungerende biologiske renselanlæg ligger på 95-99 % for organiskstof, 95-99 % for fosfor og 75-85 % for kvælstof.

Regnbetingede udløb

For at nedbringe udledningen fra overløbsbygværker kan kommunen enten lave bassiner, som kan opbevare regnvandet fra de fælleskloakerede kloakoplande indtil der igen er plads i kloakledningerne, eller kommunen kan separatkloakere oplandet, herved afledes spildevand og regnvand i separate ledninger. Kun regnvandet udledes til vandløb, søer eller havet og alt spildevandet ledes til renselanlæg. Kommunen kan påbyde grundejerne at separere kloakledninger på egen grund med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 30 skt. 1.

Grundvand

Lolland Kommune indvinder fra i alt 12 grundvandsforekomster, 10 forekomster i hovedopland 2.5 Smålandsfarvandet og 2 forekomster i hovedopland 2.6 Østersøen. Lolland Kommune deler 4 grundvandsforekomster med Guldborgsund Kommune.

Figur 10: Regionale grundvandsforekomster, samlet nuværende tilstand, rød: ringe, grøn: god (efter NST kort)

Nedenstående skema viser kommunens forekomster og de data der knytter sig til forekomsten:

Forekomst	Ressource i 1.000 m ³	Tilladelser i 1.000 m ³	Indvinding i 1.000 m ³	Udnyttelse i %	Påvirkning af overfladevand	Øvrig påvirkning
DK 2.5.2.1 Nordlolland Ø*	531	227	155	10		
DK 2.5.2.2 Vestlolland Ø	79	0	37	46		
DK 2.5.2.6 Nordlolland M*	313	1.114	738	235		
DK 2.5.2.7 Øerne-M	31	0	11	34		
DK 2.5.2.8 Vestlolland M	60	644	437	728	Påvirker	
DK 2.5.2.9 NV-Lolland BK	60	708	414	690	Påvirker	Saltvandsind- trængen
DK 2.5.2.10 NV-Lolland SK	48	903	426	888	Påvirker	Saltvandsind- trængen
DK 2.5.2.11 Nordlolland SK*	402	575	321	80		
DK 2.5.2.13 Øerne SK	59	141	60	101		
DK 2.5.3.2 NV-Lolland SK	132	0	0	0		
DK 2.6.2.1 Sydlolland Ø	425	0	29	7	Påvirker	
DK 2.6.2.2 Sydlolland M*	291	1.360	734	252	Påvirker	

Tabel 1: Indvinding fordelt på forekomst

* Forekomsten ligger både i Lolland og Guldborgsund kommuner. Bogstaverne Ø og M betegner Øvre og Mellem sand/grus magasiner medens BK og SK respektive betegner Bryozokalk og Skrivekridt. Ressourcekolonnen er de i Statens Vandplaner opgivne tal udregnet ud fra, hvor stor en andel (arealmæssigt) der ligger i Lolland Kommune af den samlede forekomst. I kolonnen med tilladelser er anvendt den tilladelsesmængde der var udstedt i 2005, og som gælder for forekomsten indenfor Lolland Kommune.

- Årlig udnyttelig ressource i Lolland Kommune, som staten har fastsat til 35 % af grundvandsdannelsen, som er givet ud fra DK-modellen.
- Årlig indvinding baseret på indvindingstilladelser i Lolland Kommune fra 2005, som er de data staten har anvendt i vandplanen.

- Årlig indvinding i Lolland Kommune, baseret på indberettede vandmængder til kommunen for 2013. (Herudover er der ca. 340 mindre enkeltindvindingsanlæg der ikke indrapporteres, men som kan anslås at indvinde højst.150 000 m³. Disse indvinder alt overvejende fra de øvre sandlag, med 42 % i nord, 28 % i vest, 22 % i syd og 8 % på øerne).
- Udnyttelses grad. Hvor stor en procentdel af ressourcen som reelt indvindes. Tal større end 100 % angiver at ressourcen er overudnyttet.
- Om der er påvirkning af overfladevand ifølge Statens Vandplaner.
- Øvrig påvirkning ifølge Statens Vandplaner f.eks. påvirkning af terrestriske naturtyper, indtrængning af saltvand, eller øvrig dårlig kemisk sammensætning.

Af opgørelsen ses, at der er 6 forekomster, hvor indvindingen overudnytter ressourcen, 5 forekomster hvor indvindingen påvirker overfladevandet (f.eks. vandføringen i vandløb) og 2 forekomster, hvor indvindingen medfører saltvandsindtrængning.

Den samlede indvinding i Lolland Kommune overstiger ifølge denne opgørelse den samlede ressource, hvis den blev delt op til hvad forekomsterne kunne klare (se tabel nedenfor for fordeling af indvindere på forekomsterne). Der er derfor ikke nogen tilgængelig restressource.

Forekomst	Indvinder
DK 2.5.2.1 Nordlolland Ø*	42 % af alle enkeltindvindere
DK 2.5.2.2 Vestlolland Ø	28 % af alle enkeltindvindere
DK 2.5.2.6 Nordlolland M*	Maribo, Stokkemarke (1/10), Søholt, Østofte Nørreballe, 14 markvandere
DK 2.5.2.7 Øerne-M	8 % af alle enkeltindvindere
DK 2.5.2.8 Vestlolland M	Vesterborg, Regionalvandværket (7/9)
DK 2.5.2.9 NV-Lolland BK	Frederiksdal, Købelev, Nakskov (½), Utterslev-Kastager, Vindeby, 4 markvandere
DK 2.5.2.10 NV-Lolland SK	Sandby, Nakskov (½), 3 markvandere
DK 2.5.2.11 Nordlolland SK*	Borresminde (Birket, Kragenæs), Horslunde, Hunseby-Maglemer, Knuthenborg, Reersnæs, Regionalvandværket (2/9), Stokkemarke (9/10), Søllested, , 8 markvandere
DK 2.5.2.13 Øerne SK	Femø, Li. Strandgård, Strandvig, Sønderby, Vesterby, Vejrø, Østerby, 2 markvandere
DK 2.5.3.2 NV-Lolland SK	(ingen sikre)
DK 2.6.2.1 Sydlolland Ø	22 % af alle enkeltindvindere
DK 2.6.2.2 Sydlolland M*	Rødby, Fuglse, Holeby og Omegn, Kærstrup , Tirsted-Skørringe-Vejleby

Tabel 2: Vandindvindere fordelt på forekomst

Prioritering af vandressourcen

I vandplanens retningslinjer er der 2 modstridende retningslinjer omkring anvendelse af vandressourcen som helhed.

- Retningslinje 38 siger, at indvinding af grundvand ikke må være til hinder for opfyldelse af vandplanens målsætninger i vandløb, søer, grundvandsforekomster, kystvande og terrestriske naturtyper. Dette betyder indirekte, at indvinding af grundvand til drikkevand har lavere prioritet end, at der er vand nok i vandløb og andre naturtyper.
- Retningslinje 39 siger, at hvis vandressourcen ikke er tilstrækkelig til at tilgodese alle behov, så er prioriteringsrækkefølgen:
 1. Almen vandforsyning, samt anden indvinding med krav om drikkevandskvalitet.
 2. Miljømæssig acceptabel vandføring og vandstand i vandløb, søer og øvrige natur.
 3. Indvinding af vand til formål, hvor der ikke er krav om drikkevandskvalitet, f.eks. vanding og industri mv.

Da Lolland Kommune klart er i en situation hvor vandressourcen ikke er tilstrækkelig til at tilgodese alle behov, er det først og fremmest retningslinje 39 der gælder. Her er det til gengæld ikke klart, hvorledes man skal forholde sig, hvis en vandforsyning både leverer drikkevand til husholdning og vand til industrier/større landbrug.

Vandindvinding

Der er i første vandplanperiode kun krav om en indsats i Hovedstadsområdet. Der er derfor ikke krav om, at der i denne planperiode skal flyttes borer, som følge af at ressourcen er overudnyttet eller naturen er påvirket af indvindingen. Især 4 forekomster er stærkt overudnyttet og i en sådan grad, at hele den årlige grundvandsdannelse indvindes hvert år. Det er de to kalkmagasiner på NV-Lolland, samt de mellemste sandmagasiner på henholdsvis Vest- og Sydlolland. Graden af påvirkning af overfladen kendes ikke nøjagtigt. Der er store usikkerheder forbundet med disse modelberegninger, og før man begynder at påbyde vandværker og øvrige indvindere at nedlægge kildepladser og flytte indvindingen, er det nødvendigt at der er langt større sikkerhed for påvirkning og overudnyttelse end det datagrundlag, der er til stede i første vandplanperiode.

Usikkerhederne ligger ikke så meget i hvor stor indvindingen er, da den kendes rimeligt nøjagtigt, men grundvandsdannelsen og lækagen mellem grundvand og overfladevand er meget usikker.

Indvinding: Selve indvindingen og dennes placering kendes med rimelig nøjagtighed, da alle større indvindere har krav om at måle og indberette deres indvinding. Usikkerheden er måske omkring 10-20 %, på grund af usikkerheden i målingen og manglende indberettede data, og udsving fra år til år.

Grundvandsdannelsen: Grundvandsdannelsen er beregnet ved hjælp af den statslige Danmarksmodel, som er en relativ grov beregningsmodel, som ikke nødvendigvis tager højde for at der kan være "vinduer", hvor der kan være en større grundvandsdannelse end umiddelbart antaget, fordi lerdækket over magasinet er tyndere eller er mere sandet end ellers. Størrelsen på maskerne i modellen er omkring 1x1 km, og geologien kan være meget forskellig inden for så stor en maske. Det er ikke utænkeligt, at grundvandsdannelsen har en usikkerhed på flere hundrede procent i en enkelt maske, hvilket kan betyde en stor usikkerhed i hele forekomsten. Samtidigt er det ikke sikkert at den anvendelige ressource faktisk er 35 % af grundvandsdannelsen. Hvis tilstrømningen

til magasinet er god, kan der måske indvindes langt mere inden grundvandets kemi påvirkes negativt. Tilsvarende kan der være områder hvor der ikke kan indvindes så meget, for eksempel i magasiner i sandede moræneaflejringer.

Lækage: Vurderingen af samspillet mellem grundvand og overfladevand er meget usikker, da vurderingen oftest ikke bygger på målinger men på beregninger. Der er meget få vandløb i Lolland Kommune hvor der eksisterer lange tidsserier af vandløbets vandføring både før en indvinding og efter en indvinding er påbegyndt. I praksis findes der metoder der kan give en vurdering om et vandløb modtager et tilskud fra grundvandet, eller omvendt taber vand til grundvandsmagasinet, men der er også meget stor usikkerhed på disse metoder.

Udbredelse af forekomst: Selve udbredelsen af de enkelte forekomster har også en vis usikkerhed, da udbredelsen baseres på tolkning af lag i de enkelte borer, der normalt er uens fordelte i landskabet, støttet gennem tolkning af geofysiske data der ligeledes har en uens fordeling. Desuden er der i praksis tale om, at flere af forekomsterne kan hænge hydraulisk sammen, eller enkelte forekomster kan være rumligt adskilte. Endelig er nogle af forekomsterne så store, og så vel beskyttede, at indvindingen i princippet kan ske i den ene ende og selve den påvirkede natur, hvor grundvandsdannelsen finder sted, kan ligge i den anden ende. I sådanne situationer er der derfor ikke en umiddelbar synlig sammenhæng mellem indvinding og den påvirkede natur.

Vandplanens virkemidler

- Reduktion/flytning af kildepladser
- Kompensationsudpumpning til vandløb

Drikkevandskvalitet er omfattet af de kommunale indsatsplaner. Til sikring af fremtidens drikkevandsinteresser skal kommunen udarbejde indsatsplaner som i detaljer skal beskrive, hvad der skal gøres for at sikre gode ressourcer af drikkevand, jf. bekendtgørelse om indsatsplaner. Vandplanerne er udarbejdet under forudsætning af, at drikkevandet beskyttes under den eksisterende indsatsplanlægning – som en grundlæggende foranstaltning.

Indsatsplaner skal behandles i grundvandsrådet/koordinationsforum for grundvandsbeskyttelse og godkendes politisk i kommunen. Inden den politiske godkendelse skal indsatsplanerne dog ud i offentlig høring i 12 uger.

Statens kortlægning af grundvandsressourcen er nu afsluttet i Lolland Kommune. Den Nordvestlige del af Lolland (med øerne) blev færdigkortlagt i 2008. I amtets tid blev der udført og vedtaget en indsatsplan for Askø og Femø, samt udført indsatsplaner for 8 mindre vandværker i området (hvor af 2 nu er nedlagte). Disse planer nåede dog ikke at blive vedtaget inden strukturreformen. Kortlægningen af Midtjylland blev afsluttet i december 2013. Denne kortlægning giver et mere detaljeret bud på geologi, grundvandsdannelse, beliggenhed og udbredelse af forekomsterne end det grundlag der ligger i første generation af vandplanen.

På baggrund af ovenstående, er der i Lolland Kommune igangsat flere større indsatser mht. reduktion af indvinding, som følge af overindvinding og påvirkning af miljøet, allerede inden for denne første planperiode. Inden vandværker og øvrige indvindere pålægges yderligere konkrete restriktioner, som flytning af borer/kildepladser og måske helt at nægte indvinding, er der en række spørgsmål, der først skal klarlægges med en større sikkerhed end det datamateriale der ligger i første vandplanperiode

Følgende skal klarlægges før der vil ske handlinger:

- De gældende vandplaner skal indeholde krav om grundvandsindsats
- Vidensniveauet i vandplanerne skal være på et niveau, hvor vandbalance og øvrig påvirkning er troværdig.
- Vandplanerne skal præcisere prioriteringsrækkefølgen for anvendelse af vandressourcen.

Lolland Kommune gør en væsentlig indsats for at reducere indvindingen fra de mest truede forekomster ved at sikre, at der ved etablering af nye aflastningskildepladser er gennemført en indvindingsmodellering af den samlede ressourcebelastning.

Tilsvarende er der i forbindelse med de nye udfordringer kommunen stilles overfor i forbindelse med leverancer af vand til Femern Bælt projektet, blevet gennemført yderligere dataindsamling og modellering af indvindingsituationer, for at sikre bæredygtigheden for de berørte grundvandsmagasiner, såvel som at der er opstillet overvågningsprogrammer for at sikre at vandmiljøet ikke tager skade ved den øgede indvinding.

I fremtiden vil kommunen i sin sagsbehandling af fornyelse eller udstedelse af nye indvindingstilladelser tage højde for, at der kan være områder hvor der ikke bør ske en øget indvinding eller hvor en omlægning af indvindingen vil være hensigtsmæssig. Desuden henvises til prioriteringsrækkefølgen for indvinding af grundvand, således at der kan være områder hvor der ikke kan gives tilladelse til indvinding af vand til markvanding og/eller industri hvor der ikke stilles krav om drikkevandskvalitet.

Boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

Alle vandværker i Lolland Kommune har en indvindingstilladelse som er fra før Miljøstyrelsens vejledning om udpegning af BNBO. Tilladelserne er givet af det gamle Storstrøms Amt, og der er givet et generelt beskyttelsesområde i henhold til Miljøbeskyttelsesloven på 300 m. Flere vandværker har en tilladelse fra før 1974, hvor Miljøbeskyttelsesloven trådte i kraft. Boringerne til disse vandværker har ofte et beskyttelsesområde udlagt i henhold til vandforsyningsloven. En del af de eksisterende vandforsyningsboringer er så gamle, at man kan forudse, at det snart vil blive aktuelt med erstatningsboringer, og ved udstedelse af tilladelse til disse, vil kommunen søge at sikre overholdelse kravet om beskyttelseszoner på 25 m eller BNBO, hvis dette vil være en fordel i det enkelte tilfælde.

Atten (18) vandværker i Lolland Kommune skal have fornyet deres indvindingstilladelse, som udløb i 2010, men som er blevet lovmæssigt forlænget til at gælde 1 år efter den kommunale vandhandleplans ikrafttræden. Det vil være oplagt at se på muligheden for indarbejdelse af eventuelle BNBO i denne sammenhæng. Samtidig er statens kortlægning nu afsluttet for hele kommunen, og der er ved at blive udarbejdet indsatsplaner på baggrund af kortlægningen, som kan danne grundlag for fornyelse af disse tilladelser. Kortlægningen og indsatsplanerne vil give et godt udgangspunkt for at vurdere, om der er behov for at udlægge boringsnære beskyttelsesområder. Udlægning af BNBO vil umiddelbart betyde at de berørte parter (f.eks. landbrug) skal have økonomisk kompensation, hvorfor det er vigtigt at BNBO bliver udpeget på det bedst tænkelige grundlag.

Det er derfor ikke besluttet endnu om hvornår og hvor der skal udpeges BNBO.

Der er ifølge vandplanen tre forekomster i Lolland Kommune, der er udpeget som havende en dårlig kemisk tilstand eller saltvandsindtrængning. Dette betyder dog langt fra, at resten af grundvandet i kommunen er godt og uden forurening eller har høje koncentrationer af naturlige forureningsparametre som for eksempel Arsen. I forbindelse med udpeging af nye boresteder, forsøger kommunen ud fra det foreliggende datagrundlag at hjælpe med at finde de optimale boresteder. Mindst 4 vandværker har Arsen indhold over grænseværdien der kræver avanceret vandbehandling. Nogle vandværker har desuden små mængder af pesticider eller andre miljøfremmede stoffer, dog under grænseværdien for drikkevand. Et enkelt vandværk (Regionalvandværket) har så kraftig en pesticidforurening at der gennemføres en væsentlig afværgepumpning for at sikre det. Det er derfor muligt, at der bliver behov for udpeging af BNBO, når datagrundlaget er bedre og der er lavet indsatsplaner.

Vandsamarbejder mellem vandselskaber og kommuner

Kommunen har 24 almene produktionsvandværker hvoraf de 4 er tidligere kommunale vandværker der er selskabsgjorte i Lolland Vand A/S. Desuden er der 10 distributionsvandværker samt 5 mindre ikke-almene indvindingsanlæg (3-7 boliger).

Alle vandværker i kommunen indgår i kommunens vandforsyningsplan fra 2011. Der er et specielt samarbejde mellem kommunen og de 4 kommunalt ejede vandværker der er samlet i Lolland Vand A/S. De fleste af de privatejede vandværker er organiseret i en forening, Vandrådet. Foreningen har en bestyrelse på 7 personer der repræsenterer forskellige vandværker. Kommunen har et godt samarbejde med denne bestyrelse bl.a. i forbindelse med udarbejdelse af vandforsyningsplanen og vedrørende fælles regulativ og takstblade for de enkelte vandforsyninger.

Kommunen vil fortsætte samarbejdet med Vandrådet og Lolland Vand A/S, særligt i forbindelse med udarbejdelsen med de nye indsatsplaner - og præsentere den kommunale vandhandleplan.

Iltningsstrappe Maribo Vandværk

Øvrige indsatser i kommunen

Klimatilpasningsplan for Lolland Kommune

Lolland Kommune er i gang med at udarbejde en klimatilpasningsplan med der tilhørende indsatsplan for at imødegå fremtidige oversvømmelser. Klimatilpasningsplanen omfatter såvel oversvømmelser fra hav som for regn og den er baseret på en detaljeret kortlægning. Klimatilpasningsplanen vil blive indarbejdet i den kommende kommuneplanlægning.

Risikostyringsplan for Nakskov

Nakskov er udpeget som risikoområde for oversvømmelse fra havet i henhold til EU's oversvømmelsesdirektiv. Forslag til Risikostyringsplan for Nakskov er udarbejdet med udgangen af 2014 og planen skal endelig vedtages af Byrådet med udgangen af 2015. Risikostyringsplanen er en overordnet plan, som kommuneplanlægningen skal være i overensstemmelse med.

Regionplan 2005

Regionplan 2005 er bortfaldet i forbindelse med vandplanernes endelige vedtagelse. Nogle retningslinjer fra disse regionplaner er ikke inkluderet i vandplanerne. Nogle af disse retningslinjer kan være nyttige at bibeholde og kan derfor indgå i kommuneplanen.

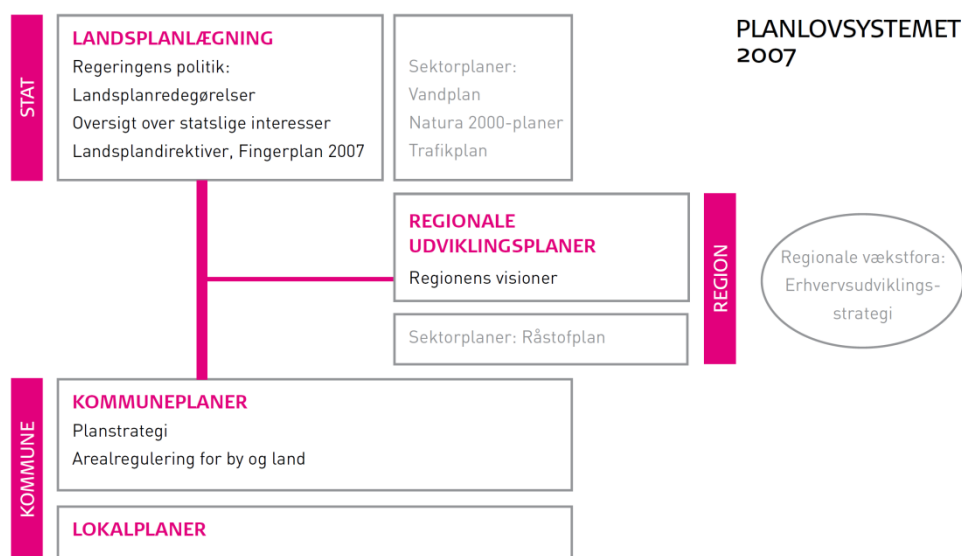
Husdyrgodkendelser

De endeligt vedtagne vandplaner ændrer ikke kommunens administrationsgrundlag for afgørelser efter husdyrgodkendelsesloven. Det vil sige, at vandplanerne *ikke* i sig selv skærper, slækker eller ændrer lovens beskyttelsesniveauer for udvaskning af nitrat eller for tilladt fosforoverskud. Da beskyttelsesniveauerne endvidere er lagt til grund ved fastsættelse af indsatsbehovet i vandplanerne, vil vandplanerne ikke i sig selv kunne lægges til grund for at ændre beskyttelsesniveauerne, herunder heller ikke de kommunale handlingsplaner, der nu skal udarbejdes som følge af vandplanerne.

8. Forholdet til anden relevant planlægning

I det følgende beskrives handleplanens forhold til kommuneplanen, råstofplanen, vandforsyningsplanen, spildevandsplanen, de kommunale Natura 2000-handleplaner og Natura 2000-skovhandleplaner.

Efter planlovens § 11, stk. 4, nr. 4 og 6, er følgende sektorplaner bindende for kommuneplanen: Vandplanen, Natura 2000-planer, og handleplaner herfor. Derudover er den kommunale risikostyringsplan samt regionens råstofplan bindende for kommuneplanens indhold, jf. planlovens § 11, stk. 4, nr. 5 og 7.

Figur 11: Plansystemet efter strukturreformen anno 2007 (kilde: Planloven i Praksis)

Kommuneplanen

Kommunerne udarbejder kommuneplaner, der dels indeholder en beskrivelse af kommunens overordnede udvikling, dels tematisk opdeltede retningslinjer for arealanvendelsen samt rammer for lokalplanlægningen. Kommuneplanen kan være med til at sikre, at vand- og naturindsatsen kommer til at ske i samspil med andre interesser i det åbne land. Mens kommuneplanen alene er bindende for kommunen, er lokalplanen bindende for borgernes/grundejernes fremtidige arealanvendelse inden for planens område. Der kan foretages ændringer i kommuneplantemaerne og/eller i rammer for lokalplanlægning, som fremmer målene i vandplanerne.

Vandplanen for Østersøen og Smålandsfarvandet har givet Lolland Kommune anledning til en ændring i kommunens eksisterende kommuneplan.

Kommuneplanens afsnit om Lavbundsarealer og Potentielle vådområder er ændret som følge af vandplanens krav til etablering af vådområder. Der er foretaget en vurdering af mulige nye arealer og ændringer til allerede udpegede arealer, der kan indgå i et eventuelt vådområde. Arealerne er udlagt som lavbundsarealer og potentielle vådområder i kommuneplanen.

I forbindelse med etablering af et vådområde, er det en betingelse for tinglysning af en bestemt fremtidig drift på arealerne, at arealet er udpeget til lavbundsareal eller potentielt vådområde. Ændringen er gennemført i form af et kommuneplantillæg.

Råstofplanen

Regionen har til opgave at gennemføre en kortlægning af råstoffer og etablere den overordnede planlægning for den fremtidige råstofindvinding. Dette sker gennem råstofplanen. Den regionale råstofplan er en sektorplan, som kommunalstyrelsen er bundet af i den kommunale planlægning. Kommuneplanen kan kun indeholde retningslinjer for råstofområderne, som ikke er i strid med råstofplanlægningen, som det også ses af figur 4.

Regionsrådet skal hvert fjerde år tage stilling til, om der er behov for justeringer eller revision af råstofplanen.

Spildevandsplanen

Spildevandsplanen er ikke bindende for borgere og erhverv, men spildevandsplanen udgør det retlige grundlag for kommunens administration af spildevandsområdet overfor borgere og erhverv.

Ifølge miljøbeskyttelseslovens § 32 skal kommunalbestyrelsen udarbejde og ajourføre en plan for bortskaffelse af spildevand indenfor kommunen. Kommunen skal i spildevandsplanen gennemføre vandplanernes indsatsprogrammer for den spredte bebyggelse, regnvandsbetingede udledninger og renseanlæg, herunder angive tidsplanen for gennemførelsen af indsatsen.

Vandforsyningsplanen

Vandforsyningsplaner er ikke bindende for borgere og erhverv, men er udtryk for kommunens strategi for en længerevarende periode indenfor vandområdet. Med vandforsyningsplanen udstikker kommunalbestyrelsen rammerne, inden for hvilke den fremtidige vandforsyningsstruktur kan udvikle sig i planperioden.

Lolland Kommune vedtog i 2011 en ny vandforsyningsplan, da kommunen er en sammenlægning af 7 kommuner med vandforsyningsplaner af meget forskellig alder og kvalitet. Planen bygger på en decentral forsynings- og indvindingsstruktur med 29 almene vandværker og ca. 390 mindre vandforsyningsanlæg, der forsyner enkeltejendomme i det åbne land samt ca. 70 større enkeltindvindingsanlæg, der mest forsyner markvanding og erhverv. Vandværkerne og borerer er primært beliggende i den nordlige og østlige del af kommunen. Vandforsyningsplanen er vedtaget før Vandplanen, men der blev i vandforsyningsplanen lagt op til, at der er vandværker eller borerer der skal nedlægges, slås sammen eller flyttes, da dele af grundvandsressourcen i Lolland Kommune viser tegn på overudnyttelse. Dette er siden sket idet antallet af produktionsvandværker er faldet fra 29 til 24, medens antallet af distributionsvandværker er øget fra 5 til 10. Derfor arbejdes der i denne og kommende vandplansperiode på at finde nye kildepladser samt mindske belastningen på de nuværende.

Spørgsmålet omkring flytning af borerer vil blive taget op i vandværkernes indvindingstilladelse. 18 af de 24 almene vandværker (der står for omkring 75 % af indvindingen), skal have en ny indvindingstilladelse, da deres tilladelse er udløbet i 2013. Tilladelserne er dog ved lov stadig gældende indtil senest 1 år efter vedtagelse af denne handleplan. Mange af de øvrige indvindingstilladelser (markvanding og industri) er også udløbet. Indvindingen til almen vandforsyning udgør dog langt størstedelen af indvindingen i kommunen.

I vandplan 2010-2015 er der ikke taget endeligt stilling til krav for indsatser på grundvand. Staten foreslår dette i den 2. vandplan, der er i udkast i 2015. Der hersker derfor en vis usikkerhed for hvordan kommunerne kan indarbejde krav til indsatser (f.eks. at flytte borer). Der er derfor flere muligheder for hvordan fornyelse af indvindingstilladelserne i løbet af 2015 vil komme til at foregå:

- Tilladelserne gives for 30 år. Der skal generelt gode begrundelser til for at afvige fra dette ved at give vandværker indvindingstilladelser, der strækker sig over en kortere periode end den maksimale. Problemet er her, at hvis der i tilladelserne stilles krav til flytning af borer til mindre påvirkede områder, så gives det på for dårligt et grundlag, da det ikke med sikkerhed vides om vandløb er påvirket eller om ressourcen er overudnyttet.
- Tilladelsen gives for en kortere periode, f.eks. 5 år, så der kan laves en ny tilladelse når de nye vandplaner kommer og der derefter er et bedre grundlag for at give vilkår om f.eks. flytning af borer.
- Tilladelserne gives for 30 år, men der indarbejdes vilkår, hvor kommunen til enhver tid kan komme med krav om ændringer af indvindingsmængden på de enkelte borer/kildefelter.
- Markvandingstilladelser gives i fremtiden højst for 15 år.

Flere løsninger kan tænkes. For eksempel kan det overvejes, om det vil være muligt at komme med krav til f.eks. flytning af borer eller kompensations udpumpning til vandløb når tilladelserne først er givet uden at skulle kompensere vandværkerne. Tilsvarende er der i lovgivningen ofte nye krav til f.eks. flere analyser, nye analyseparametre, skærpede grænseværdier eller nye beskyttelses zoner omkring borerne, alt sammen noget der gør det dyrere drive vandværk. Dette er der gennem tiden ikke økonomisk kompenseret for, på anden måde end gennem forøget brugerbetaling.

Indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse

Indsatsplaner til beskyttelse af drikkevandsressourcen er en grundlæggende foranstaltning. Det betyder, at vandplanernes indsatsprogram ikke berører kommunernes opgaver i medfør af vandforsyningsloven mht. udarbejdelse af indsatsplaner til sikring af drikkevandsinteresser.

Indenfor de områder i vandplanen, som er udpeget som indsatsområder, skal Kommunalbestyrelsen vedtage en indsatsplan, i overensstemmelse med vandforsyningslovens § 13 og 13 a, samt i indsatsplanbekendtgørelsen (nr. 1430/2006) § 2. Det omfatter alle områder med særlig drikkevandsinteresser (OSD) og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for OSD. Kommunalbestyrelsen skal følge den prioritering, som er fastlagt i statens kortlægning, og indsatsplanerne skal udarbejdes på baggrund af en nærmere kortlægning af arealanvendelse, forureningstrusler og naturlig beskyttelse af de pågældende vandressourcer.

En indsatsplan for grundvandsbeskyttelse fastlægger således det nødvendige indsatsbehov for at beskytte såvel den nuværende som den fremtidige vandindvinding, og ikke nødvendigvis hvilket virkemiddel der skal benyttes i det enkelte tilfælde. Kommunen kan dog pege på f.eks. skovrejsning som et middel, hvis kommunen anser dette for den eneste/bedste løsning. Hvis kommunen ønsker etablering af skovrejsning som virkemiddel til grundvandsbeskyttelse, skal rollefordelingen mellem kommune, vandselskab, vandværker og evt. fjerdepart afklares i en skriftlig aftale.

I Lolland Kommune er der vedtaget indsatsplaner for de to øer Femø og Askø. Der foreligger ligeledes forslag til indsatsplaner for 8 vandværker i det Nordvestlige Lolland. De skal dog

revideres da forslagene er udarbejdet af det gamle Storstrøms Amt (2 af vandværkerne er nu nedlagte). Forslagene er derfor lavet før statens vandplaner, og der beskrives i planerne derfor ikke noget om indsatser i forhold til den omkringliggende natur. Forslagene beskriver indsatser til beskyttelse af grundvand. For Midtjylland er kortlægningen nu afsluttet (december 2013) og der er ved at blive udarbejdet indsatsplaner for 3 udlagte indsatsområder, området mellem Stokkemarke og Søllested Vandværk, området sydøst for Rørmark Skov, samt området ved Maribo golfbane.

Relation til Natura 2000-handleplan

Vandplanen for Østersøen og Smålandsfarvandet giver ikke Lolland Kommune anledning til at koordinere indsatsen med de kommunale Natura 2000-handleplaner og Natura 2000-skovhandleplaner for de områder der er beliggende i Lolland.

9. Miljøvurdering af planen i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer

For samtlige statslige vandplaner er der foretaget en strategisk miljøvurdering. Efter loven om miljøvurdering af planer og programmer § 3, stk. 2, gælder, at hvis planer og programmer alene indeholder mindre ændringer, skal der kun gennemføres en miljøvurdering, hvis planen på grundlag af kriterierne i lovens bilag 2 må antages at kunne få en væsentlig påvirkning på miljøet. Hvis handleplanen alene gengiver den statslige vandplans foranstaltninger, er der ikke tale om en ny plan. Er der imidlertid tale om ændringer eller præciseringer i handleplanen i forhold til den statslige vandplan, er planen omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer. Den giver kommunen mulighed for at træffe afgørelse om undtagelser - jf. lovens § 3, stk. 2, og kan finde anvendelse, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Denne handleplan indeholder ingen ændringer eller præciseringer af vandplanerne og skal således ikke miljøvurderes i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer.

Afgørelsen om, at handleplanen ikke skal miljøvurderes, er truffet med hjemmel i lov om miljøvurdering af planer og programmer § 4 stk. 1. Afgørelsen blev offentliggjort den 4. maj 2015 iht. § 4 stk. 4 med en klageperiode på 4 uger samtidigt med annonceringen af forslaget til vandplanen. Afgørelsen blev ikke påklaget.

